

OECD-FAO Agricultural Outlook 2008-2017

Summary in Dutch

Landbouwvooruitzichten OESO-FAO – 2008-2017

Samenvatting in het Nederlands

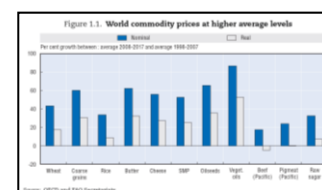
Dit is de veertiende editie van de jaarlijkse *Agricultural Outlook* en de vierde die samen met de FAO is opgesteld. Deze bevat een beoordeling van de vooruitzichten van de landbouwmarkt op basis van ramingen tot 2017 voor de productie, consumptie, handel, voorraden en prijzen van landbouwproducten in voornamelijk de gematigde zones. Deze ramingen zijn gebaseerd op bepaalde aannames met betrekking tot de wereldwijde macro-economische omstandigheden, de bevolkingsgroei, nationaal landbouw- en handelsbeleid, productietechnologie en weersomstandigheden. Er valt te zien hoe deze markten worden beïnvloed door economische ontwikkelingen en overheidsbeleid, en er wordt gewezen op een aantal risico's en onzekerheden die van invloed kunnen zijn op de marktuitskomsten.

Het rapport bestrijkt 39 landen en 19 regio's, waaronder alle OESO-landen plus een aantal belangrijke landbouwproducenten die geen OESO-lid zijn, zoals China, India, Rusland, Brazilië en Argentinië.

WIST U DAT? Productie van BRANDSTOFETHANOL verdriedubbeld in 2000-2007.

- De wereldwijde referentieprijzen voor vrijwel alle landbouwproducten die in dit rapport worden bekeken, liggen op of boven de vorige recordcijfers, in elk geval in nominale zin. Dit zal niet zo blijven en de prijzen zullen geleidelijk dalen vanwege de tijdelijke aard van enkele factoren die verantwoordelijk zijn voor de recente stijgingen. Maar er zijn goede redenen om aan te nemen dat er nu ook blijvende factoren zijn achter de prijzen, die ervoor zullen zorgen dat deze enerzijds op een hoger niveau zullen blijven dan in het verleden, en anderzijds de daling op de lange termijn in concrete termen zullen doen afnemen. Of ze nu tijdelijk of blijvend zijn, de juiste beleidsingrepen voor landbouwontwikkeling en voor het aanpakken van de problemen van hongerigen en armen, moeten rekening houden met deze twee kenmerken.
- De dramatische prijsverhogingen sinds 2005/06 zijn deels het gevolg van slechte weersomstandigheden in belangrijke graanproducerende regio's in de wereld, met overloopeffecten voor gewassen en vee die beide om hetzelfde land strijden. In een context van lage wereldvoorraden zouden deze ontwikkelingen op zichzelf al sterke prijsreacties tot gevolg hebben gehad. De omstandigheden zijn niet nieuw: ze hebben zich in het verleden ook al voorgedaan en de prijzen daalden toen weer zodra de omstandigheden weer normaal waren en het aanbod zich geleidelijk herstelde. In de Outlook zien wij geen reden om aan te nemen dat dit zich niet weer zal voordoen in de komende paar jaar.
- Zodra de prijzen na hun huidige piek weer zijn gedaald, zullen ze echter op de middellange termijn op een hogere gemiddelde waarde blijven dan in het afgelopen decennium het geval was. Maar de achterliggende krachten die het aanbod van landbouwproducten sturen (in grote lijnen de productiviteitswinst) zullen uiteindelijk sterker blijven dan de krachten die een grotere vraag veroorzaken, zowel voor voedsel als veevoer, en voor de industriële vraag, met name de productie van biobrandstoffen. Als gevolg hiervan zullen de prijzen in concrete termen weer gaan dalen, maar mogelijk niet zo veel als in het verleden.
- Aan de aanbodzijde verwachten wij in deze Outlook dat voor het aanbod aan producten een doorlopende toename van de opbrengst van landbouwproducten belangrijker zal zijn dan nieuwe gebieden die worden ontgonnen. Het langzaam opvoeren van de opbrengst van melk- en slachtvee draagt ook bij aan het verhogen van de zuivel- en vleesproductie. Een belangrijke aanname in de Outlook is een zekere versterking van de Amerikaanse dollar tegenover de meeste valuta's. In de landen die met deze verandering te maken hebben, zal dit de binnenlandse financiële prikkel versterken om de productie op te voeren. Deze factoren dragen samen bij aan het

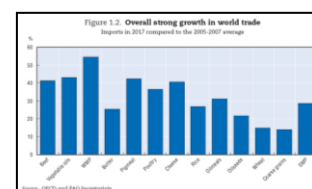
[Afbeelding 1.1. Wereldgrondstoffenprijzen op hogere gemiddelde niveaus](#)

in stand houden van de groei van de landbouwproductie, hoewel een deel van die drijvende kracht wordt tenietgedaan door het aanbodverminderende effect van hoge olieprijsen die zorgen voor hogere productiekosten.

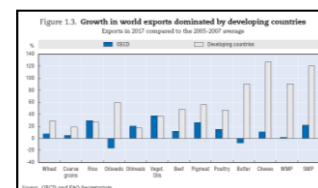
- Aan de vraagzijde zorgen veranderende eetpatronen, verstedelijking, economische groei en bevolkingsgroei voor een grotere vraag naar voedsel en veevoer in ontwikkelingslanden. Wereldwijd en in absolute termen, vormen voedsel en veevoer de grootste bron van de groeiende vraag in de landbouw. Maar daarnaast is er nu ook de snel toenemende vraag naar veevoer voor een groeiende bio-energiesector. Hoewel deze vraag kleiner is dan de toename van het gebruik van voedsel en veevoer, is de vraag naar biobrandstoffen de grootste bron van nieuwe vraag in decennia en een belangrijke factor achter de stijging van de prijzen van landbouwproducten.
- Als gevolg van deze dynamiek in vraag en aanbod, wordt in de Outlook de suggestie gedaan dat de prijzen van grondstoffen – in nominale termen – op de middellange termijn gemiddeld aanzienlijk hoger zullen zijn dan de laatste tien jaar het geval is geweest. Als het gemiddelde voor 2008 tot 2017 wordt vergeleken met dat van 1998 tot 2007, zouden prijzen voor rund- en varkensvlees zo'n 20% hoger kunnen liggen, voor ongeraffineerde en geraffineerde suiker zo'n 30%, tarwe, maïs en magere-melkpoeder 40 tot 60%, boter en oliehoudende zaden meer dan 60% en plantaardige oliën meer dan 80%. Maar vanaf dit hogere niveau zullen de prijzen hun daling in concrete termen weer inzetten, zij het minder snel.
- Daarnaast kunnen de prijzen ook meer gaan fluctueren dan in het verleden: voorraden zullen naar verwachting niet in hoge mate worden aangevuld in de periode van deze Outlook; de vraag wordt minder gevoelig voor prijsveranderingen op het niveau van landbouwbedrijven omdat het aandeel van de grondstoffen in de uiteindelijke voedselkosten daalt en de vraag uit de industrie toeneemt; weersomstandigheden en het aanbod van landbouwproducten kunnen meer gaan variëren als gevolg van de klimaatsverandering; en speculatieve niet-commerciële investeringsfondsen betreden of verlaten de termijnmarkten voor landbouwproducten afhankelijk van de winstmogelijkheden.
- Binnen deze totale context zal het epicentrum van de wereldwijde landbouw verder verschuiven van de OESO-landen naar ontwikkelingslanden. Zowel de consumptie als de productie groeit in ontwikkelingslanden sneller, voor alle producten met uitzondering van tarwe. In 2017 zullen deze landen naar verwachting de productie en consumptie van de meeste grondstoffen domineren, met uitzondering van voedergranen, kaas en magere-melkpoeder.

[Afbeelding 1.2. Algemene sterke groei van de wereldhandel](#)

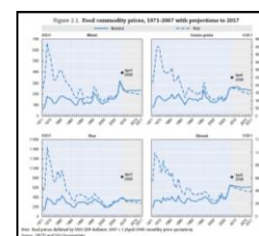

- Soortgelijke verschuivingen doen zich ook voor in de wereldwijde handelspatronen. De importen nemen het meeste toe in ontwikkelingslanden en een steeds groter deel van deze groei komt voor rekening van grotere exporten uit andere opkomende en ontwikkelingslanden. De exportgroei in ontwikkelingslanden is voor vrijwel alle producten groter, soms zelfs veel groter. Maar terwijl het aandeel van de OESO-landen in de wereldexport afneemt, blijven deze landen de exporthandel voor tarwe, voedergranen, varkensvlees en alle zuivelproducten domineren.
- Hoge prijzen zijn goed voor de een en slecht voor de ander. Ze zijn gunstig voor veel commerciële producenten in zowel ontwikkelde als ontwikkelingslanden. Veel boeren in ontwikkelingslanden hebben echter geen toegang tot markten en profiteren weinig of niets van de huidige hoge prijzen. Maar de armen, en dan met name in de steden van landen die netto voedselimporteurs zijn, hebben meer te lijden. In veel landen met lage inkomens bedragen de uitgaven aan voeding gemiddeld meer dan 50% van het inkomen en door de hogere prijzen in deze Outlook zullen meer mensen ondervoed raken.
- Voor de minst ontwikkelde landen, met name de groep met voedseltekorten, tonen de vooruitzichten daarom een sterk toegenomen kwetsbaarheid en onzekere voedselvoorziening in een tijdperk gekenmerkt door hoge grondstofprijzen en sterk fluctuerende prijzen. Dit onderstreept het belang van het verbeteren van de capaciteit van het binnenlandse aanbod, door te investeren in onderwijs, opleiding en voorlichting, onderzoek en ontwikkeling en de fysieke infrastructuur. Dit zijn weliswaar langetermijnoplossingen, maar op de korte termijn is het belangrijk dat de grondstoffenhandel goed functioneert, om de toewijzing van het beschikbare productaanbod te bevorderen.
- In deze Outlook wordt uitgegaan van onveranderd landbouw- en handelsbeleid. De werkelijke ontwikkeling van de prijzen van landbouwproducten en voedingsmiddelen draait echter in belangrijke mate om toekomstige beleidsontwikkelingen. Er is meer humanitaire hulp nodig om de negatieve gevolgen van de hoge prijzen voor de allerarmsten te verzachten en dit kan worden gedaan zonder grote gevolgen voor de markten.
- Dergelijke effecten zouden echter wel voortvloeien uit beleid bestaande uit handelsbelemmeringen, zoals exportheffingen en uitvoerverboden. Deze bieden op de korte termijn wellicht enige verlichting, maar leggen een last op binnenlandse producenten en beperken hun aanbodrespons. Bovendien dragen ze bij aan de onzekerheid op de wereldwijde grondstoffenmarkten. Op dezelfde manier leggen maatregelen ter bescherming van binnenlandse producenten van landbouwproducten door beperkingen aan de

[Afbeelding 1.3. Groei van de wereldexport gedomineerd door ontwikkelingslanden](#)

[Afbeelding 2.1. Voedselgrondstofprijzen, 1971–2007 met ramingen tot 2017, USD per ton](#)
[Opmerking: reële prijzen verminderd met Amerikaanse bbp-deflator 2007 = 1.](#)

grens een last op de consument; het beperkt bovendien de groeimogelijkheden voor buitenlandse producenten, waardoor de noodzakelijke wereldwijde groei van het landbouwaanbod aan banden wordt gelegd.

- Beleidsondersteuning alsmede de ontwikkelingen van de olieprijs zullen grote invloed hebben op de ontwikkeling van de toekomstige vraag naar veevoer vanuit de biobrandstofindustrie. Veranderingen in een of beide, of nieuwe technologische ontwikkelingen zouden ook een sterke invloed kunnen uitoefenen op de geraamde wereldprijzen voor landbouwproducten en voor de beschikbaarheid voor gebruik als voedsel en veevoer.
- Tot slot moet het landbouwaanbod op de langere termijn een antwoord vinden voor de toenemende onzekerheid en beperkingen aan de hoeveelheid nieuw land die kan worden ontgonnen. Overheids- en privé-investeringen in innovatie en toenemende landbouwproductiviteit, met name in ontwikkelingslanden, zou de vooruitzichten voor het aanbod sterk verbeteren door te helpen het productiearsenaal te verbreden en de kans op terugkerende pieken in de grondstofprijzen te verkleinen.

De volledige publicatie is beschikbaar op www.agri-outlook.org

Deze samenvatting bevat **StatLinks**, een dienst die ExcelTM-bestanden levert vanaf de gedrukte pagina!

© OECD/FAO 2008

Deze samenvatting is geen officiële OESO-vertaling.

Reproductie van deze samenvatting is toegestaan, mits het OESO-copyright en de titel van de oorspronkelijke publicatie worden vermeld.

Meertalige samenvattingen zijn vertaalde uittreksels van OESO-publicaties die oorspronkelijk in het Engels en Frans zijn gepubliceerd.

Deze zijn gratis te verkrijgen via de Online Bookshop van de OESO

www.oecd.org/bookshop/

Neem voor meer informatie contact op met de eenheid OECD Rights and Translation, Public Affairs and Communications Directorate op: rights@oecd.org of per fax: +33 (0)1 45 24 9111

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Bezoek onze website www.oecd.org/rights/